

بسمه تعالی

دستورالعمل برگزاری دوره پسا دکتراي پژوهشي دانشگاه علوم پزشکی ایران

مقدمه :

به منظور فراهم آوردن زمینه استفاده از ظرفیت دانش آموختگان دوره دکتری در توسعه علم و فناوری کشور و توانمندسازی سرمایه انسانی با تأکید بر پرورش انسان‌های خلاق و توانمند، اعضای هیات علمی دانشگاه می‌توانند در چارچوب این شیوه نامه که مربوط به تشکیل، اجرا و پایش دوره های پژوهشی پسادکتری می باشد اقدام به پذیرش پژوهشگر برای دوره های پسا دکترا نمایند.

ماده ۱- تعریف:

دوره پسا دکتراي پژوهشي دوره‌ای است که برای تربیت پژوهشگران حرفه‌ای در مراکز تحقیقاتی تابعه دانشگاه اجرا می‌شود و محققان پس از تکمیل تحصیلات و کسب مدرک دکتراي تخصصی (Ph.D)، تخصصی یا فوق تخصصی بالینی به منظور ارتقای مهارت‌های تخصصی در دانشگاه مشغول به فعالیت می‌شوند. پژوهشگر با نظارت مستقیم پژوهشگر اصلی بر روی یک موضوع خاص به منظور ارتقاء مهارت های علمی و عملی خود و گسترش سطح تحقیقات پایه و کاربردی فعالیت می‌کند. قابل ذکر است که دوره پسادکتری یک دوره تحصیلی نیست و نباید تحت عناوینی مثل فوق دکترا و مانند آن تعبیر شود.

ماده ۲- هدف :

- ۱- هدف از برگزاری این دوره حفظ و حمایت از پژوهشگران مستعد و جوان در راستای ارتقاء سطح تحقیقات پایه و کاربردی در مراکز تحقیقاتی علوم پزشکی کشور می‌باشد .
- ۲- استفاده از ظرفیت‌های بالقوه موجود در جهت حل مشکلات و رفع نیازهای علمی و پژوهشی کشور

ماده ۳- انواع دوره های پسادکتری

الف) **پسا دکتراي بين الملل:** با حمایت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری (صندوق حمایت از پژوهشگران و نوآوران کشور) و دانشگاه به صورت مشترک برنامه ریزی و اجرا می‌شود. (کلیه مراحل جذب، اجرا و پایش دوره بر اساس آئین نامه معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری عمل خواهد شد).

ب) **پسا دکتراي دانشگاهي (داخلی):** نحوه پذیرش در این دوره به دو شکل می‌باشد :

- **استاد محور:** استاد میزبان (که در مرتبه دانشیاری یا استادی است) تمام هزینه استخدام را تأمین می‌نماید. تأمین مالی ممکن است از طریق قرارداد های ارتباط با صنعت، حمایت بنیاد نخبگان، فدراسیون سرآمدان علمی کشور، صندوق حمایت از پژوهشگران کشور باشد.
- **بورسیه دانشگاه:** پذیرش به شکل بورس پژوهشگر پسا دکترا می‌باشد. هر سال دانشگاه تعدادی بورس پژوهشی با تصویب شورای پژوهشی دانشگاه اعطا خواهد کرد. پوشش هزینه های پژوهشگر پسا دکترا، تعداد بورس، درصد و معیارهای انتخاب استاد و پژوهشگر پسا دکترا با توجه به موضوعاتی از قبیل حیطه های سرآمدی دانشگاه، جذب منابع مادی مورد نظر از خارج دانشگاه و غیره هر سال توسط شورای پژوهشی مشخص خواهد شد.

ماده ۴- شرایط داوطلب برای ورود به دوره :

- ۱- داشتن مدرک دکترای تخصصی (Ph.D) ، تخصص یا فوق تخصص بالینی مورد تایید یکی از وزارت خانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا علوم تحقیقات و فناوری در رشته های مرتبط با حیطه فعالیت های پژوهشی محقق اصلی.
- ۲- داوطلب در زمان تحصیل و اشتغال در دوره پسا دکتری بطور همزمان شاغل تمام وقت در مجموعه دیگری نباشد.
- ۳- از زمان اتمام آخرین دوره تحصیلی (دکتری تخصصی، تخصص یا فوق تخصص بالینی) بیش از ۵ سال نگذشته باشد. تبصره: در موارد خاص موضوع در شورای هماهنگی مراکز مطرح و تصمیم گیری خواهد شد .
- ۴- برخورداری از صلاحیت های عمومی و نداشتن ممانعت های قانونی.
- ۵- نداشتن منع قانونی ادامه تحصیل از لحاظ خدمت نظام وظیفه عمومی.
- ۶- کسب پذیرش از یک نفر از اعضای هیأت علمی حایز شرایط بعنوان پژوهشگر اصلی در قالب یک یا چند طرح تحقیقاتی که به تایید شورای هماهنگی مراکز تحقیقاتی، معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه رسیده باشد.
- ۷- داشتن حداقل یک مقاله در مجلات معتبر داخلی و یا خارجی نمایه شده در پایگاه های ISI یا pubmed به عنوان نویسنده اول یا مسئول در زمینه ای که می خواهد دوره را بگذراند. ثبت حداقل یک اختراع در زمینه ای که متقاضی می خواهد دوره پسادکتری را طی کند که تایید مراجع ذیصلاح را داشته باشد میتواند جایگزین مقاله شود.
- ۸- رشته و تخصص متقاضی می بایست در راستای اهداف مرکز تحقیقاتی / پژوهشکده مربوطه باشد.

ماده ۵- شرایط پژوهشگر اصلی :

- ۱- داشتن مرتبه استادی یا دانشیاری (عضو هیات علمی تمام وقت جغرافیایی دانشگاه علوم پزشکی ایران) و دارای حداقل H index= 12 بر اساس نمایه Scopus داشته باشد.
- ۲- داشتن وابستگی تمام وقت یا پاره وقت به مرکز تحقیقاتی وابسته به دانشگاه (در صورتی که اساتید شاغل در مراکز آموزشی بخواهند هدایت یک پژوهشگر پسا دکترا را به عهده بگیرند، می توانند با یکی از مراکز تحقیقاتی دانشگاه همکاری نمایند و لازم است طرح تحقیقاتی مصوب داشته باشند).
- ۳- داشتن پروژه مصوب در حال اجرا در راستای برنامه پژوهشی در قالب یک یا چند طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاهی/ بین دانشگاهی/ ملی به عنوان مجری اصلی.
- ۴- دارای اعتبار مالی پژوهش (Grant) که از خارج از دانشگاه تامین و برای اجرای دوره پسا دکترا و تامین سهم حقوق قابل پرداخت حاصل از طرح های پژوهشی به کاندید پسا دکترا کافی باشد. بدیهی است تامین هزینه ها در پذیرش دوره به شکل بورسیه از منابع تخصیص یافته دانشگاه قابل پرداخت خواهد بود.
- ۵- داشتن تالیفات معتبر، حداقل ۲ مقاله در مجلات داخلی و یا خارجی نمایه شده در پایگاه های ISI یا pubmed در حیطه پژوهشی مطرح شده در ۳ سال گذشته به عنوان نویسنده اول یا مسئول.
- ۶- هر استاد راهنما می تواند در مقطع زمانی هدایت یک پژوهشگر پسا دکتری را برعهده بگیرد. در صورت داشتن طرح مصوب تامین کننده کمک هزینه پژوهشگر پسا دکتری و هزینه اجرای طرح، داشتن بیش از یک پژوهشگر پسا دکتری در یک مقطع زمانی بلامانع است.
- مرکز باید دسترسی به امکانات ضروری آزمایشگاهی، کتابخانه ای و یا بالینی مورد نیاز برای اجرای پروژه پسا دکترا را داشته باشد و این امر به تایید شورای هماهنگی مراکز تحقیقاتی معاونت تحقیقات دانشگاه برسد.

۷- پژوهشگر اصلی موظف است پژوهشگر پسا دکتری را برای انجام فعالیت های پژوهشی راهنمایی نموده و امکانات لازم را در اختیار ایشان قرار داده و پیشرفت کار را به معاونت پژوهشی دانشگاه اطلاع دهد تا در آمار سالیانه مرکز مد نظر قرار گیرد.

۸- اساتید میزبان در صورت داشتن شرایط فوق الذکر می توانند آمادگی خود را به عنوان استاد راهنما به معاونت پژوهشی اعلام نمایند. بدیهی است اعضای هیات علمی در صورت داشتن شرایط میزبانی، می توانند پژوهشگر را با توجه به معیارهای مورد نیاز انتخاب و معرفی نمایند.

ماده ۶- منابع مالی و نحوه پرداخت

تامین منابع مالی بر اساس نوع قرارداد ممکن است از طریق صندوق حمایت از پژوهشگران و نوآوران کشور، معاونت پژوهشی (بورسیه پژوهشی) قرارداد های ارتباط با صنعت، بودجه طرح تحقیقاتی مصوب پژوهشگر اصلی یا منابع شخصی باشد. حقوق پژوهشگر بعد از توافق با استاد راهنما و متناسب با مبلغ کل گرنت تعلق گرفته در قالب یک قرارداد از طریق معاونت پژوهشی پرداخت می شود و استاد راهنما باید در سررسید هایی با معاونت پژوهشی دانشگاه تسویه نماید. بدیهی است پرداخت کمک هزینه منوط به دریافت تاییدیه و گزارش ماهیانه حضور و عملکرد پژوهشگر پسا دکترا از استاد راهنما می باشد. حضور پژوهشگر در برنامه پسا دکتری، استاد محور بر اساس توافق بین استاد و پژوهشگر و در بورسیه دانشگاه از قوانین مختص به مربی پایه یک تبعیت خواهد کرد. در راستای حمایت از بکارگیری پژوهشگران پسا دکتری و اهمیت قراردادهای ارتباط با صنعت در صورت تامین مالی ۹ ماه از قرارداد یک ساله، دانشگاه پرداخت حقوق سه ماه آخر دوره را بعهده خواهد گرفت.

کمک هزینه پژوهشگران با توجه به نوع دوره به شرح ذیل خواهد بود:

- ۱- حقوق پژوهشگر دوره پسا دکتری بورسیه دانشگاه معادل حقوق مربی پایه یک می باشد
- ۲- حقوق پژوهشگر دوره پسا دکتری استاد محور معادل ۸۰ درصد حقوق مربی پایه یک می باشد
- ۳- بیمه پژوهشگران در همه دوره ها قسمتی از حقوق پرداختی می باشد

ماده ۷- تعهدات دانشگاه:

بعد از تکمیل فرآیند پذیرش و مشخص شدن منابع مالی بر اساس اعلام معاونت پژوهشی به امور مالی پژوهشی دانشگاه، قرارداد پرداخت حقوق ماهیانه و بیمه بین معاونت پژوهشی دانشگاه و پژوهشگر منعقد خواهد شد و بر اساس آن پژوهشگر پسا دکترا به عنوان یک عضو پژوهشی قراردادی دانشگاه کارت پرسنلی دریافت می کند و مشمول بیمه می شود. علاوه بر آن دانشگاه امکان داشتن پست الکترونیکی دانشگاه، امکان تردد خودرو به دانشگاه، عضویت کتابخانه و امکانات آزمایشگاهی دانشگاه را برای پژوهشگر پسادکتر فراهم می آورد.

ماده ۸- شرایط اعطای گواهی اتمام دوره:

- ۱- گواهی گذراندن این دوره با اعلام پژوهشگر اصلی، تأیید رئیس مرکز تحقیقاتی و امضای معاونت پژوهشی دانشگاه صادر می گردد. این دوره منجر به دریافت مدرک تحصیلی نشده و صرفاً گواهی انجام دوره با امضای معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه صادر می گردد.
- ۲- پذیرش حداقل یک مقاله در مجلات معتبر بین المللی (ISI) با ضریب تاثیر ۲ یا بالاتر.

- ۳- براساس طول مدت اجرای طرح تحقیقاتی، مدت دوره پسا دکتری حداقل یکسال و حداکثر ۳ سال می‌باشد. تمدید دوره پسا دکترا بعد از یکسال مستلزم طرح و تصویب در شورای مراکز تحقیقاتی واحد آموزش در پژوهش مراکز تحقیقاتی دانشگاه می‌باشد.
- ۴- حقوق مادی و معنوی حاصل از طرح های دوره پسا دکترا مشابه سایر طرحهای تحقیقاتی متعلق به دانشگاه است و پژوهشگر پسا دکترا می‌تواند بر اساس توافق اولیه با پژوهشگر اصلی و مطابق ضوابط موجود از حقوق مادی و معنوی هر طرح تحقیقاتی که در آن فعالیت می‌کند برخوردار باشد. وابستگی سازمانی پژوهشگر پسا دکترا در گزارش ها و مقالاتی که از طرح های تحقیقاتی مزبور استخراج می‌گردد، باید مرکز تحقیقاتی محل برگزاری دوره و دانشگاه علوم پزشکی ایران باشد.
- ۵- در صورتی که طرح مذکور منجر به ثبت اختراع، تولید دانش فنی، ساخت محصول با وابستگی و آدرس دانشگاه و مواردی از این دست گردد، با تایید پژوهشگر اصلی و تصویب شورای مراکز تحقیقاتی واحد آموزش در پژوهش مراکز تحقیقاتی دانشگاه این مورد جایگزین مقاله خواهد شد.

– سایر موارد :

- ۱- دانشگاه رابطه استخدامی با پژوهشگر پسا دکتری نداشته و تعهدی برای استخدام پژوهشگر پسا دکترا ندارد.
- ۲- در صورت عدم تحقق وظایف پژوهشگر پسا دکترا و عدم رضایت پژوهشگر اصلی از عملکرد ایشان، پس از ثبت موضوع در گزارش سه ماهه و طرح در شورای پژوهشی دانشگاه، امکان ختم همکاری با تایید معاونت تحقیقات و فناوری وجود دارد. بدیهی است پژوهشگر اصلی متعهد به انجام پروژه خواهد بود.
- ۳- در طرحهای بزرگ امکان استفاده از چند پژوهشگر پسا دکترا برای قسمتهای مختلف پروژه وجود دارد.
- ۴- جذب پژوهشگر پسا دکتری از کشور های دیگر مجاز بوده و حقوق وی از محل بودجه طرح تحقیقاتی قابل پرداخت می‌باشد.